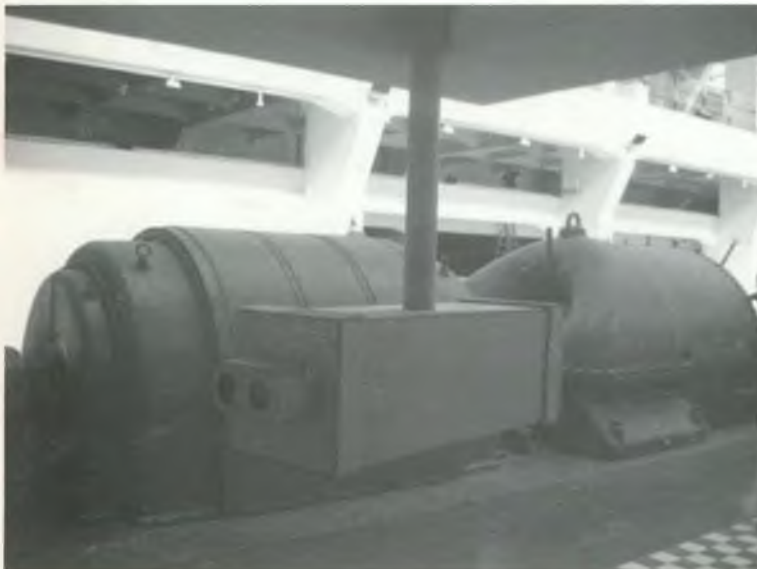

נקודת מבט

הדס קידר

לז'פה, 2006, טכניקה מעורבת, "הווה עכשיו", אוצרת: טל בן צבי, רידינג, תל אביב

העבודה היא חלק מן התערוכה "הווה עכשיו", שהוצגה בתחנת הכוח רידינג בחול המועד סוכות, במסגרת המיזם "אמנות הארץ". הגיליונות הבאים יארחו מדור קבוע שיכלול דימויים שהוצגו בתערוכה.

הדס קידר בונה מקופסאות קרטון חומות אובייקטים הנדמים למשקפות או מצלמות מעקב, אותם היא מציבה בחלל התערוכה. לכל משקפת/מצלמה שתי עדשות: אחת כחולה ואחת אדומה. בקצה "המשקפת" מצויה תמונה שצולמה באתר התצוגה. התמונה עברה עיבוד מיוחד והופרדה לצבעים אדום וכחול. כאשר מביטים מבעד לעדשות, הופכת התמונה לתלת ממדית והקופסה לדיורמה.

המשקפות מארגנות את המציאות בצורה חדשה ובלתי צפויה, המנכיחה את כוחו של המבט בעיצוב משמעותיות. הממשות הנתפסת מתבססת בעיקר על מה שהעין קולטת: מרבית החוויות, התובנות והזיכרונות, מתווכות דרך חוש הראייה. בני האדם מבנים במבטם עצמים, חוויות וידע. ויתרה מכך, ההוגות הפסיכולוגיות טוענות כי המבט מציין שלב מהותי גם בכינונו של "האני". המבט מאפשר לסובייקט לזהות באני הנשקף במראה ישות עצמאית מובדלת ומובחנת.

תרבות המערב אף הטעינה את העין באיכויות אמפיריות ואובייקטיביות, המקנות למציאות הנראית סוג של ודאות (ראו התפקיד החברתי והמשפטי שממלא עד הראייה). לעתים אף נדמה כי העין היא היא "היד הנעלמה", המארגנת את הסדר החברתי וממשרתת את קיומו. כיוון שכך, צבר המבט כוח חברתי רב.

המאבק על נקודת המבט ועל טווח הראייה, כפי שמנכיח הפנאופטיקון - מושג אותו טבע הפילוסוף הצרפתי מישל פוקו, תופס מקום מפתח בחיי היומיום. הפנאופטיקון מסמן מרחב הנשלט כולו על ידי המבט המפקח. דומה כי העבודה של קידר מהתלת בוודאויות אלו: המשקפות אינן עוקבות באמת אחרי התנועה במרחב, אלא מייצגות דימוי המשקף תמונת עבר. משקפות אלו מרמזות כי אין מציאות הקיימת כשלעצמה: בכל מציאות נראית, טמון גם רובד סמוי; מול כל נקודת מבט, מתכוננת נקודה אחרת. איך שלא נסתכל על זה, הסמוי רב על הגלוי.

קציעה עלון, דליה מרקוביץ'